

[Καλλιτεχνικόν τμῆμα]

Ν. ΑΔΕΚ ΓΟΡΙΔΟΥ

Η προσευχή.

ΤΟ "SALON" ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

(Ανταποκριτοῦ μας ἐν Παρισίοις)

Ι «ήρωεῖον γράνον» τῆς Société Nationale des Peaux -Arts καθά εὐρυώδες παρατηρεῖ ὁ ἀρθρογράφος τοῦ Studio H. Frantz, παρηγόρθιον. Ἐν πεῦμα γαλήνης κυριαρχεῖ, ἡ δύοις γαλήνης δὲν ἀπέχει πολὺ τῆς στασιμότητος. Η γενικὴ ἐντύπωσις εἰς δὲν μεγάλη πρόσοδος δὲν παρατηρεῖται εἰς τὴν Γαλλικὴν τέχνην. Ἐπλήθυναν οἱ καλλιτέχναι, ἀλλ' ἐλάχιστοι εἶναι οἱ ὑπὲρ τὸ κοινόν καὶ σύνηθεσαίρομενοι. Τὸ δὲ ποιόψιν ἐμπνεύσεως, ἀμοιροῦν οἱ πλεῖστοι τοιαύτης. Θέματα ἄτινα καὶ ἄλλοι, μέχρι φορτικότητος μάλιστα τινά, ἔχειρισθησαν. Ο Χριστός νεκρός, παιδιὰ βυζαντίνων, ἐπιστροφαὶ ἐξ ἀγρῶν, τὰ αἰώνια γυμνὰ μὲ τοὺς στερεοτύπους τίτλους «όνειροπέλησις, ἀνάπτυσις; νεότης, Ἀφροδίτη, νύμφη»

κ.λ.π. Καὶ δὲν ἀρνεῖται τις δὲν τὰ θέματα ταῦτα δύον καὶ ἂν κατήντησαν κοινὰ εἰς γεῖρας, ἐμπείρου τεχνίτου ἐμνανται γὰρ ἀποκτήσουν μίκην νέκυν ζωήν, ἀλλὰ λείπει ἡ πρωτοτυπία. "Οσον ἀρροφῇ τὸ σχέδιον, οἱ πλεῖστοι τῶν νέων καλλιτεγνῶν νικηφόρως συναγωνίζονται εἰς τὸ ἀκνηθῶδες αὐτὸς στάδιον τῆς γραφικῆς.

Η Société Nationale ἀντεπροσωπεύθη διὰ 1356 πινάκων ἐλαιογραφιῶν, 585 σχεδίων, ὑδατογραφιῶν κ.λ.π. 173 ἔργων χαρακτικῆς, 265 ἔργων γλυπτικῶν, 268 ἀντικειμένων καλλιτεχνικῶν καὶ 110 σχεδίων ἀρχιτεκτονικῶν. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔργων πολλὰ ἀξιούνται ὅλως εὐφήμου μνεία: Τοῦ Weerts ἡ Πανήγυρις τοῦ Lendil ἀνακαλοῦσσα τὸν IE αἰῶνα, τοῦ Roederstein αἱ δύο φίλαι: μάρμην καὶ ἐγγόνη ἀναγινώσκουσαι, τοῦ Desvallières ὁ Ὁρφεύς, τοῦ L. Frédéric ὁ Ἀγιος Φραγκίσκος, τοῦ Wolff ὁ Βάκχος τῆς Ἰταλίας, τοῦ Sain ὃνδο πίνακες ἡ μανδολινιστρια καὶ τὰ Ρόδα, τοῦ Billote ἐν λυκόφως, τοῦ Guignard τὸ Ποίμνιον, τοῦ Duran ὁ γέρων λιθογράφος, τοῦ Courtois ἡ Ἀρτεμις, τοῦ Vidal ἡ Ἀνάπτυσις, τοῦ Besnard ἡ πρωσαπογραφία τῆς κ. B., τοῦ Simon τὸ Ἀσυλη

τῶν γερόντων, τοῦ Menard ὁ ναὸς τῆς Αἰγίνης, τοῦ Chevalier ἡ ἔξι Ισλανδίκης ἐπάνοδος εἶναι ἔργα ἄροτρον σταυρούταξι. Τοῦ Ponnecourtre καὶ Τρεῖς Χάριτες στεροῦνται πρωτοτυπίας, ως ἔργον ὅμως τέχνης εἶναι Χριστον. Τὸν Χριστὸν νηπίου πολλοὶ ζωγράφοι εἰκόνισται ἐπιτυχής ὅμως ἡ ἐμπνευσις καὶ πρωτότυπος ἡ τοῦ Deschamps νὰ εἰκονίσῃ εἰς ἐν μυστηριῶδες σκότος τὸν Χριστὸν κοιμώμενον μόνου, ἀνευ οὐδὲνὸς διακόσμου οὐδὲ' ἄλλης μορφῆς. Τοῦ Morand αἱ Χορεύτριαι δὲν ἔχουν κακίαν ἀξέιαν, ἀπαίσιαν δέ, ἡ λουσιμένη τοῦ Guerin, ἡ νεανίς τοῦ Morren. Ἡ Φρύνη τοῦ Frappa ἔχει ἐλαττώματα. Δὲν θεᾶται ἡ Φρύνη ὑπὸ τῶν ὀικαστῶν ἔξι ἀποστάσεως, ἀφοῦ πρόκειται περὶ δίκης, ἀλλ' ἐγγύτατα ὥσταν· ἀλλ' ἐπρόκειτο περὶ πραγματογνωμοσύνης. Ἡ μία μορφὴ τοῦ δικηστοῦ εἶναι ρωμαϊκή, ἡ δὲ Φρύνη ἀποκαλύπτει μόνον τὸ στῆθος. Ἀλλ' αἱ ιστορικαὶ αὗται παραβιάστεις θὰ ἐμηνίενται, ἀν δὲ τὸ καλλιτέχνης ἔν περιώριζε τὴν ἐμπνευσιν εἰς τὴν ἀπεικόνισιν κεφαλῶν μόνον. Ὁ Γιμέναιος τοῦ Bonnecontre (plafond τοῦ Δημαρχείου τοῦ Neuilly - sur - Seine) εἶναι ὡραίοτάτη ἀπεικόνισις. Χαρίσταται αἱ γραῖαι τοῦ Courtens. Ἡ πολυσύνθετοτέρα εἶναι ἡ κηδεία τοῦ Προέδρου Καριώ ἔργον τοῦ J. Bertrand. Τοῦ Agache ἡ Δικαιοσύνη εἶναι ἔργον πολὺ πρωτότυπον. Κρατοῦσκες ἔιδος ἔναντι καὶ λίκεται τὴν γηίνην σφαῖραν. Μελανεψονεῖ καὶ προσβλέπει ἀτενῶς. Ἐκ τῶν γλυπτικῶν ἔργων τὸ μηνημένον τῆς Μάγης τοῦ Formigny (1450) ἔργον τοῦ La Duc, καὶ ἡ προτομὴ τοῦ Halsey ὑπὸ τοῦ Simcon, ὑπερέχουν.

Δὲν δύναμαι ν' ἀποχωρισθῶ τῶν ἔργων τῆς Société Nationale χωρίς νὰ ἐθυμηθῶ ὅτι εἴμαι "Ελλην". Καὶ ἀνακαλύπτω ἔνα "Ελληνα καλλιτέχνην, τὸν νεαρότερον, μικροσκοπικότερον καὶ ιδιορρυθμότερον, τὸν Μίμην Γαλάνην τὸν ἐκπαρισινούσθεντα πλέον, δύστις κάψινει τὴν ἐμφάνισιν του εἰς τὸ Salon μὲν μίκην προσωπογραφίαν κόρης, καθημένης, μελανεψονούσης, ἐν κιτρίνῳ ἀπόπτῳ.

"Αλλὰ καὶ ἄλλοι "Ελληνες ἐκθέτουσιν. Ὁ Σ. Κοργιαλένης ἐκθέτει ἀλιευτικὰ πλοῖα, ἡ εσπονινὶς Ἀσπριώτου τὴν γνωστὴν καὶ ἐν "Αθήναις προσωπογραφίαν τοῦ κ. Θ. Δηληγιάνην.

Ο κ. Θ. Ράλλης ἐκφέύγει τῶν ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων. Ἐκθέτει δύο γυμνά, τὴν «Χιμαιράν» καὶ τὴν «Ἀνάπαυσιν».

Ο κ. Μπρούντζος ἐν Παρισίοις διαμένων ἐκθέτει προσωπογραφίαν τοῦ ἱερέως A. Εἶνε πολὺ καλή, δίδουσα πλεισταῖς ὅσκαις ὅχι ἐλπίσας, ἀλλὰ βεβαιώτητας περὶ εὐρέως καλλιτεγνικοῦ μέλλοντος. Ο κ. Ἀλταχούρας τέλος ἐκθέτει εἰκόνα, ὑπὸ τὸν τίτλον «Chagrin!»

Ἐν τῇ γλυπτικῇ ἡ Ἐλλὰς ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ μόνου τοῦ κ. Σώχου, δύστις ἐκθέτει προ-

τομὴν τοῦ ἐν Κων) πόλεις ιατροῦ Ζαχιπαχοῦ πασχ.

Η Société des Artistes Français ἐκπροσωπεῖται εἰς τὸ ἔρετεινὸν Salon διὰ 2581 ἔργων, ἔξι δὲν 1786 ζωγραφικῆς καὶ 795 γλυπτικῆς. Γενικῶς εἰπεῖν τὰ ἔργα τῆς Ἐπαρείας ταύτης ἐμποιοῦσιν ἀγαθοτέραν ἐντύπωσιν τῶν τῆς Société Nationale — Ιδοὺ τὰ καλλιτεραῖ ἔργα: Τοῦ J. P. Laureans ἡ Jeanne d'Arc εἰς τρεῖς ἀπεικονίσεις, τοῦ J. Lefévre, ἡ Μαρία Μαγδαληνὴ πρὸ τῶν ποιῶν τοῦ 'Εσταυρωμένου, τοῦ Seignac τὸ μυστικὸν τοῦ ἔφωτος, ἡ ἐλαιοστοιχία τοῦ Dameron ἡ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐπάνοδος τοῦ S. Coté, τοῦ Molin «Μόνος εἰς τὸν κόσμον», τοῦ Artigue ἡ εὐτυχῆς ἡλικία, τοῦ Cabanes ἡ προσευχὴ εἰς Biskra, τοῦ Penot τὸ Φθινόπωρον, τοῦ Wagrez ἡ Βενετία τοῦ IE'. αἰδοῖς, τοῦ Dvorak ἡ ἀνθοφόρος κυρία, τοῦ Noir ἡ παπποῦς, ἡ αἰγματωτος ἀλέκτωρ τοῦ Tessier, τοῦ S. Pinto ἡ Έσπέρχ, τοῦ Thomas ἡ Μουσική, ὁ Χερὸς καὶ ἡ Ποίησις, τοῦ G. Moreau ὁ ἀπηγορευμένος καρπός, τοῦ R. Sesvarreux ἡ αἰγματωτεῖς τῆς σημαῖας, τοῦ Maroniez οἱ ἀλιεῖς, τὸ Μπαλέτο τοῦ V. Waay, τοῦ Bisson τὰ Πρωΐ ἢ ἄνθη, ἡ Βασική ἔορτὴ τοῦ Vagnier, τὸ Κύμα τοῦ Bouguereau, τοῦ Decelle ἡ Ηγελόπη, τοῦ Lheviillard ἡ τελευταία πρόσοσις τῶν φραγκοπαπάδων, τοῦ Matignon ἡ Manon, τοῦ Renand ἡ μετάληψις τῆς ἐτοιμοθανάτου, τοῦ Collin ἡ Αιδπαυσία. Ἐκ τῶν γλυπτικῶν διακρίνεται ἡ ἐπάνοδος τοῦ Maroton, ἡ Μεγάλη ἀδελφὴ τοῦ Pernot, ἡ Ἀνοίξις τοῦ Moreau.

Τὴν προσογήν μου ἐλκύει ἡ σεπτὴ μορφὴ τῆς A. M. τῆς Βκσιλίσσης μας. Εἶχεν ἔγκαιρως ἀναγγεῖλη ἡ «Πινακοθήκη» τὴν ἐν Ἀθήναις ἀφεῖν τοῦ Γαλλουζωγράφου A. Brouillet κατὰ πρόσκλησιν τῆς A. B. Y. τοῦ πρίγκηπος Napoléon, νομίζω, ὅπως ζωγραφήσῃ ἐκ τοῦ φυσικοῦ τὴν Βασίλισσάν μας. Εἰργάσθη καὶ ἡδη ἐξέθεσε εἰς τὸ Salon τὸ ἔργον του. Ως ἔργον τέχνης δὲν ὑπολείπεται κρίσεως ἀλλ' ως ὅμιλοτης ἀριστερὴ κίονες. Φαίνεται μελλοντικὴ καὶ αὐστηρὰ τὴν ὄψιν. Ο ίδιος καλλιτέχνης ἐκθέτει καὶ ἄλλην προσωπογραφίαν, τοῦ 'Ιουλίου Φερέρου.

ΠΑΡΕΠΙΔΗΜΟΣ

